

Dosarul nr.2rh-144/19

Prima instanță: (Judecătoria Edineț, sediul Briceni) E. Tverdohleb
Instanța de apel: (Curtea de Apel Bălți) A. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru
Instanța de recurs: T. Vieru, M. Ghervas, N. Vascan. N. Burduh, D. Mardari

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Svetlana Filincova
Victor Burduh

examinând cererea de revizuire depusă de CIA ”Transelit” SA,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Corpaci Filaret și
Corpaci Ala împotriva CIA ”Transelit” SA, intervenient accesoriu
BC ”Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” SA cu privire la constatarea încălcării
drepturilor consumatorului, încasarea despăgubirii de asigurare, încasarea
prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, prin care
s-a admis recursul declarat de Corpaci Filaret și Corpaci Ala, s-a casat decizia din
04 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei
Edineț, sediul Briceni și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La 22 februarie 2017, Corpaci Filaret și Corpaci Ala au depus cerere de chemare
în judecată împotriva CIA ”Transelit” SA, intervenient accesoriu
BC ”Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” SA cu privire la constatarea încălcării
drepturilor consumatorului, încasarea despăgubirii de asigurare, încasarea
prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanții au menționat că la 30 ianuarie 2014, Corpaci
Filaret a încheiat cu CIA „Transelit” SA contractul de asigurare a clădirilor și/sau
altor construcții.

Conform pct. 2.1. din contractul de asigurare, obiect al asigurării sunt interesele
patrimoniale ale Asiguratului ce țin de dreptul de proprietate, coproprietate sau
posesiune a clădirilor și/sau altor construcții, după cum urmează: teren cu nr.
cadastral XXXXX și construcțiile cu numerele cadastrale: XXXXX, XXXXX,
XXXXX, situate în raionul Briceni, satul Cotiujeni.

Conform pct. 3.1., contractul de asigurare a fost încheiat pe perioada de asigurare 24 ianuarie 2015 - 23 ianuarie 2017.

Conform pct. 4.1. din contract, Asigurătorul acordă protecție de asigurare, în limita sumei asigurate, asupra bunurilor Asiguratului pentru următoarele riscuri:

- incendiu, inclusiv pagubele materiale directe produse prin: carbonizare totală sau parțială; topire cu și fără flacără; degajare de gaze sau vapori ca urmare a incendiului; pătare cu fum ca urmare a incendiului.

- trăsnet, chiar dacă nu a fost urmat de incendiu;

- explozie, urmată sau nu de incendiu, chiar dacă a avut loc în afara clădirii, fără a fi cauzată de dispozitive explozive;

- furtună;

- uragan;

- grindină;

- alunecare de teren;

- avalanșă de zăpadă;

- greutatea stratului de zăpadă/gheață;

- inundație fluvială sau din ploaie torențială;

- vandalism;

- inundație din rețeaua de apă potabilă sau de canalizare;

- căderea unor corpuri, cu excepția dispozitivelor explozive;

- lovirea de către un autovehicul;

- cutremur.

Conform pct. 4.2. din contract, caz asigurat este considerat evenimentul survenit indicat în pct.3.1. al contractului, care a condus la pierderea (pieirea), lipsa sau deteriorarea bunurilor asigurate și a atras obligația Asigurătorului de a plăti despăgubirea de asigurare Asiguratului.

La data de 30 septembrie 2016, aproximativ la orele 12:25, s-a produs un incendiu în bucătăria casei de locuit ce aparține cu drept de proprietate comună în devălmășie lui Corpaci Filaret și Corpaci Ala, situată în satul Cotiujeni, raionul Briceni, fapt ce se confirmă prin Actul de constatare a incendiului și încheierea tehnico-incendiară nr. 25 din 12 octombrie 2016.

Reclamanții au indicat că prin cererea din 28 octombrie 2016, s-au adresat CIA „Transelit” SA cu cerere, prin care au solicitat achitarea despăgubirii de asigurare pentru deteriorarea parțială a imobilului cu nr. cadastral XXXXX, situat în raionul Briceni, satul Cotiujeni, însă prin decizia din 26 ianuarie 2017, pârâtul a refuzat să achite despăgubirea de asigurare.

Astfel Corpaci Filaret și Corpaci Ala au invocat că pârâtul a admis încălcarea clauzelor contractuale prin neachitarea despăgubirii de asigurare în termenul și condițiile stabilite în contract și prin urmare nu a executat obligațiile contractuale asumate prin încheierea contractului de asigurare.

Mai mult ca atât, deși face referire la prevederile art. 17 din Legea cu privire la asigurări, pârâtul nu concretizează prin ce anume s-au manifestat acțiunile intenționate ale reclamanților orientate spre provocarea sau facilitarea producerii evenimentului asigurat și nu a specificat prin ce mod reclamanții au contribuit în mod deliberat sau din neglijență gravă la producerea daunei.

La data de 17 iulie 2018, reclamanții Corpaci Filaret și Corpaci Ala au depus cerere de concretizare a pretențiilor (f.d. 193-194 Vol. I).

În motivarea cererii de concretizare, au menționat că prin încheierea Judecătorei Edineț, sediul Briceni din 28 noiembrie 2017, a fost numită expertiza judiciară în scopul determinării valorii prejudiciului cauzat bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în satul Cotiujeni, raionul Briceni.

Astfel conform Raportului de expertiză, efectuat de Centrul Național de Expertize Judiciare, valoarea prejudiciului cauzat în urma incendiului, care a avut loc la 30 septembrie 2016, a fost estimată la suma de 808 160,88 de lei.

Au invocat reclamanții că contractul de asigurare se încadrează în categoria contractelor de prestări servicii, iar Corpaci Filaret are statut de consumator prin încheierea contractului de asigurare, deoarece a procurat serviciile pârâtului privind asigurarea facultativă a bunurilor sale personale pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător sau profesională.

Au solicitat reclamanții prin cererea de concretizare:

- constatarea încălcării de către CIA „Transelit” SA a drepturilor consumatorului Corpaci Filaret privind achitarea despăgubirii de asigurare;

- încasarea de la CIA „Transelit” SA a despăgubirii de asigurare în baza contractului de asigurare a clădirilor și/sau altor construcții din 30 ianuarie 2014 în sumă de 808 160,88 de lei;

- încasarea de la CIA „Transelit” SA a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Corpaci Filaret și Corpaci Ala.

S-a încasat de la CIA „Transelit” SA în beneficiul lui Corpaci Filaret și Corpaci Ala suma de 206 900 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 15 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 2 800 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei.

În rest, cererea de chemare în judecată depusă de Corpaci Filaret și Corpaci Ala a fost respinsă.

Prin decizia din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Corpaci Filaret și Corpaci Ala, s-a admis apelul declarat de CIA ”Transelit” SA, s-a casat hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Corpaci Filaret și Corpaci Ala.

La 01 august 2019, Corpaci Filaret și Corpaci Ala au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie constatată încălcarea de către CIA „Transelit” SA a drepturilor consumatorului Corpaci Filaret prin decizia din 26 ianuarie 2017, încasarea de la CIA „Transelit” SA a sumei de 554 286,60 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare, încasarea sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 2 800 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, hotărârea primei instanțe să fie menținută.

Prin decizia din 23 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Corpaci Filaret și Corpaci Ala, s-a casat decizia din 04 iunie 2019 a Curții

de Apel Bălți și hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis parțial acțiunea depusă de Corpaci Filaret și Corpaci Ala.

S-a încasat de la CIA „Transelit” SA în beneficiul lui Corpaci Filaret și Corpaci Ala suma de 554 286,60 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare în baza contractului de asigurare a clădirilor și/sau construcții din 30 ianuarie 2014.

S-a încasat de la CIA „Transelit” SA în beneficiul lui Corpaci Filaret și Corpaci Ala suma de 2 800 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei.

S-a încasat de la CIA „Transelit” SA în beneficiul statului suma de 16 628,60 de lei cu titlu de taxă de stat.

În rest, acțiunea depusă de Corpaci Filaret și Corpaci Ala s-a respins.

La 01 noiembrie 2019, CIA „Transelit” SA a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 23 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea cererii, casarea deciziei instanței de recurs și a deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei la rejudecare.

Revizuentul CIA „Transelit” SA, în motivarea cererii de revizuire a menționat că în esență, cerința de bază care determină litigiul în cauză este constatarea încălcării de către compania de asigurare a drepturilor consumatorului Corpaci Filaret cu privire la achitarea despăgubirii de asigurare.

Revizuentul a specificat că prin decizia din 23 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a stabilit că pretenției înaintate de Corpaci Filaret cu privire la constatarea încălcării dreptului privind achitarea despăgubirii de asigurare, nu sunt aplicabile prevederile art. 6 lit. c) din Legea privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003.

Totodată, revizuentul a invocat că prin încheierea din 16 septembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recurenții au fost scutiți parțial de la plata taxei de stat la depunerea cererii de recurs, fiind confirmat caracterul patrimonial al cerințelor înaintate de Corpaci Filaret și Corpaci Ala și înlăturată posibilitatea scutirii acestora de la plata taxei de stat prin efectul legii.

Drept urmare a acestor circumstanțe, instanța de apel a acceptat în procedură, defectuos și contrar prevederilor legale, cererea de apel depusă de Corpaci Filaret și Corpaci Ala, din motiv că apelanții nu erau scutiți de la plata taxei de stat prin efectul legii (art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă și art. 26 alin. (2) din Legea privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003 și a examinat astfel litigiul în cauză sub un alt aspect.

La fel, revizuentul a relatat, având în vedere că soluționarea pretențiilor se efectuează corespunzător în ordinea înaintării acestora, în cazul constatării faptului că relațiile din prezentul litigiu nu sunt guvernate de normele de drept referitoare la protecția consumatorului, instanța de recurs urma să caseze decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu putea fi corectată de instanța de recurs.

Astfel, având în vedere că instanța de recurs a dat apreciere definitivă caracterului relațiilor dintre părți la etapa examinării cauzei în ordine de recurs, circumstanțele menționate urmează a fi considerate ca fiind recent descoperite și care nu au putut fi cunoscute în timpul judecării cauzei.

La 15 noiembrie 2019, Corpaci Filaret a depus referință la cererea de revizuire depusă de CIA „Transelit” SA, prin care a solicitat respingerea cererii de revizuire ca inadmisibilă.

La 19 noiembrie 2019, CIA „Transelit” SA a depus supliment la cererea de revizuire, prin care a invocat că prin răspunsul Comisiei Naționale a Pieței Financiare din 18 noiembrie 2019, s-a explicat că în asigurarea benevolă (facultativă), raporturile dintre asigurat și asigurator, drepturile și obligațiile fiecărei părți se stabilesc prin contract de asigurare (art. 5 alin. (3) din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006, iar art. 15 alin. (5) prevede expres că despăgubirea de asigurare se stabilește prin acordul comun al asigurătorului și asiguratului și nu poate depăși valoarea bunurilor la data producerii evenimentului asigurat și nici cuantumul prejudiciului real suportat

Astfel, în cazul survenirii cazului asigurat pe un contract de asigurări facultative de bunuri, asiguratorul va acorda despăgubirea de asigurare în limitele prejudiciului real suportat (ce urmează a fi probat de către asigurat) care nu poate depăși valoarea bunului la data producerii accidentului și în cazurile expres prevăzute de contract, să deducă franciza din suma despăgubirii.

Deci revizuentul a specificat că răspunsul Comisiei Naționale a Pieței Financiare constituie circumstanță esențială și relevantă, care stabilește modalitatea legală de acordare a despăgubirii de asigurare în cazul producerii evenimentului asigurat la data de 30 septembrie 2016, prin care a fost deteriorată parțial numai construcția cu nr. cadastral XXXXX situată în satul Cotiujeni, raionul Briceni și care corespunde prevederilor art. 15 alin. (5) din Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006, or, suma de 554 286,60 lei încasată prin decizia din 23 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție în mod vădit constituie o depășire a cuantumului prejudiciului real suportat și constituie o îmbogățire fără justă cauză.

Studiind cererea de revizuire în raport cu materialele cauzei, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.453 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

La caz, se constată că revizuirea a fost depusă de CIA „Transelit” SA, invocând circumstanțe, descoperite recent și care nu au putut fi cunoscute în timpul judecării cauzei.

Drept motiv de revizuire a deciziei instanței de recurs, CIA „Transelit” SA a specificat că înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Corpaci Filaret și Corpaci Ala au solicitat, încasarea de la CIA „Transelit” SA a despăgubirii de asigurare, încasarea prejudiciului moral, precum și constatarea încălcării de către compania de asigurare a drepturilor consumatorului Corpaci Filaret cu privire la achitarea despăgubirii de asigurare.

Astfel revizuentul a invocat că prin decizia din 23 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, instanța de recurs a reținut că Corpaci Filaret nu este consumator și prin urmare, litigiului în cauză nu sunt aplicabile prevederile art. 6 lit. c) din Legea privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003 și astfel cauza a fost examinată de instanța supremă sub un alt aspect.

Totodată, Colegiul menționează că prin suplimentul la cererea de revizuire, CIA „Transelit” SA a făcut referire la răspunsul Comisiei Naționale a Pieței Financiare din 18 noiembrie 2019, care în opinia revizuentului constituie o circumstanță esențială și relevantă, care stabilește modalitatea legală de acordare a despăgubirii de asigurare în cazul producerii evenimentului asigurat la data de 30 septembrie 2016.

În conformitate cu art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

La caz, se constată că revizuirea a fost depusă de CIA „Transelit” SA, invocând circumstanțe esențiale noi, apărute după emiterea deciziei a cărei revizuire se cere, prezentând în acest sens răspunsul Comisiei Naționale a Pieței Financiare din 18 noiembrie 2019.

Verificând circumstanțele expuse în cererea de revizuire, prin prisma prevederilor art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul reține că, în speță, argumentele nu se încadrează în rigorile normei de drept enunțate, deoarece revizuentul a anexat răspunsul Comisiei Naționale a Pieței Financiare invocat drept temei de revizuire, fără a aduce probe care ar indica la circumstanțele noi descoperite, așa după cum prevede dispoziția art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Mai mult, pentru a invoca acest temei de revizuire este necesar ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării deciziei a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și nici nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

Totodată, drept condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele să fi existat obiectiv până la data pronunțării deciziei a cărei revizuire se solicită, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea deciziei.

Or, după cum s-a constatat, răspunsul Comisiei Naționale a Pieței Financiare la care face referire revizuentul, este datat cu 18 noiembrie 2019, adică după emiterea deciziei din 23 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție și prin urmare, prin prisma art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, acesta nu poate fi considerat drept circumstanță nouă.

Respectiv, nu este posibilă derogarea de la principiul securității raporturilor juridice, or circumstanța invocată de revizuent nu este de așa natură încât să afecteze legalitatea deciziei a cărei revizuire se cere și, în special nu lezează temeinicia soluției date de instanța de recurs.

Această situație indică la caracterul declarativ al cererii de revizuire, fiind lipsită de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului revizuentului cu soluția dată de instanțele de judecată, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a revizuirii.

În contextul dat, urmează a se preciza că admiterea cererii de revizuire ar contravine și principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității

raporturilor juridice, care cere printre altele, că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul Brumărescu contra României).

Principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești cere că nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (cazul Roșca contra Moldovei).

Prin urmare, din considerentele menționate și având în vedere că motivul invocat de revizuent nu corespunde prevederilor art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de CIA „Transelit” SA ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de CIA „Transelit” SA, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Corpaci Filaret și Corpaci Ala împotriva CIA ”Transelit” SA, intervenient accesoriu BC ”Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” SA cu privire la constatarea încălcării drepturilor consumatorului, încasarea despăgubirii de asigurare, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Svetlana Filincova

Victor Burduh